

Inleiding en aanleiding

Het algemeen bestuur heeft gevraagd om een financieel meerjarenperspectief dat inzicht geeft in de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen voor de VRD. Dit inzicht helpt in de besluitvorming rondom investering in de VRD en voorkomt dat het bestuur jaarlijks voor verrassingen wordt gesteld.

Hoewel de grootste financiële opgave in de komende jaren ligt binnen de brandweezorg, is dit perspectief VRD-breed opgesteld.

Doel

De VRD wil de komende jaren eerst het fundament herstellen, waarna de VRD vanaf 2029 verder ontwikkelt in toekomstbestendige kwaliteit, innovatie en weerbaarheid. Met brandweezorg als grootste (financiële) opgave, maar met effecten voor de hele organisatie.

1. Het fundament verstevigen (2027–2029)

De hele VRD staat onder druk door snel veranderende risico's, stijgende kosten en hoge verwachtingen. In deze drie jaren richten we ons op herstel en versteviging van de basis:

Brandweezorg

Vanaf 2027 ligt de aandacht op het structureel op orde brengen van de brandweezorg. De extra benodigde middelen zijn berekend op € 2,1 miljoen. De implementatie van de noodzakelijke maatregelen vindt plaats grotendeels in 2027 en 2028, met een beperkte uitloop naar 2029. In deze fase worden de belangrijkste knelpunten in de basis van de organisatie aangepakt:

- **Vakbekwaamheid structureel versterken**
Met herhaaltrainingen, meerdaagse oefeningen en voldoende oefenbegeleiders. De ervaring van de afgelopen jaren laat zien dat incidentele investeringen verbetering opleveren, maar dat structurele borging nodig is om veilig te kunnen blijven werken.
- **Betere ondersteuning van brandweerposten**
Brandweerposten hebben meer begeleiding nodig in training, organisatie en faciliteiten. Capaciteit in de ondersteuning wordt daarom verder uitgebreid.
- **Materieel onderhouden en vernieuwen**
De kosten van voertuigen, uitrusting en onderhoud stijgen al jaren harder dan de reguliere indexatie. Door planmatig onderhoud, vervanging en innovatie blijft de slagkracht gewaarborgd.
- **Informatiesystemen en digitale ondersteuning vernieuwen**
De huidige digitale ondersteuning voldoet niet langer aan de eisen. Investeren in moderne systemen is nodig om informatiepositie, veiligheid en opleiden te versterken.

Met deze stap ontstaat een robuuste basis voor een gelijkwaardig niveau van brandweezorg in Drenthe en kunnen posten werken volgens het nieuwe gedifferentieerde model dat past bij de Drentse realiteit van vrijwilligheid.

Crisisbeheersing

Voor de versterking van crisisbeheersing wordt sinds 2023 door het Rijk een extra uitkering van de BDUR toegekend. Deze middelen lijken de komende jaren toereikend voor de investering in crisisbeheersing in Drenthe.

Weerbaarheid

Vanaf 2027 is er een structurele Rijksbijdrage voor de versterking van maatschappelijke weerbaarheid. Daar vragen we dus geen extra middelen voor van gemeenten.

GHOR

GHOR Drenthe is structureel onderbezet voor het volledig en duurzaam uitvoeren van haar wettelijke taken, ook in het licht van het vastgestelde zorgrisicoprofiel. Zorgpartijen zijn versplinterd, er is verschillende wetgeving op van kracht; de GHOR moet die werelden bij elkaar brengen.

Tegelijkertijd neemt de vraag naar inzet van de GHOR toe, door de kwetsbaarheid van het acute zorgsysteem en de groeiende opgaven rond maatschappelijke weerbaarheid. De taken, positie en adviserende rol van de GHOR zijn de afgelopen jaren sterk toegenomen.

Gezien de aanhoudende druk op het acute zorgsysteem en de structurele toename van de maatschappelijke opgaven is het noodzakelijk om in de begroting 2028 een verdere uitbreiding met één extra FTE voor te stellen. Kosten hiervan zijn € 138.000.

2. Voorbereiden op veranderende risico's en strategische keuzes (2029 e.v.)

Vanaf 2029 verschuift de aandacht naar het maken van bestuurlijke keuzes over de gewenste kwaliteitsontwikkeling van de Drentse brandweezorg. De maatschappelijke veranderingen – klimaatverandering, energietransitie, veranderend landgebruik en snelle technologische ontwikkelingen – zorgen voor een complexer risicobeeld. Dit maakt het noodzakelijk te bepalen:

- welk minimaal kwaliteitsniveau Drenthe wil garanderen, en
- op welke specialisaties de brandweer moet inzetten om duurzaam voorbereid te zijn op de veiligheidsvraagstukken van de toekomst.

Onderstaand wordt een eerste duiding gegeven van deze ontwikkelingen met een raming van de bijbehorende kosten. Dit betreft geen absolute investering, maar een schatting. De hoogte van de investering hangt af van de mate waarin het bestuur zich wil voorbereiden op veranderende risico's. Hierover wordt vanaf het najaar 2027 bestuurlijke keuzes voorgelegd in relatie tot de begroting 2029 in samenhang met de volgende beleidsvisie.

Deze keuzes komen samen in drie inhoudelijke ontwikkelrichtingen.

1. Natuurbrandrisico (specialisatie)

Door klimaatverandering worden de zomers in Nederland warmer en droger. Natuurbranden behoren door toenemende droogte tot de snelst groeiende risico's. Ze kunnen grote

maatschappelijke, economische en ecologische schade veroorzaken. Een hogere mate van specialisatie is noodzakelijk om adequaat te blijven optreden in een veranderend klimaat. Hiervoor wordt ingezet op 1 formatieplaats die zich bezighoudt met het beïnvloeden van brandveilig gebruik en brandveilige inrichting van natuurgebieden kosten € 120.000.

Om de VRD beter voor te bereiden op de bestrijding van extreme natuurbranden en om een volwaardige bijdrage te kunnen leveren aan interregionale samenwerking wordt voorgesteld om 1 extra peloton natuurbrandbestrijding in te richten en daarnaast een Handcrew team te vormen. Zo'n team komt daar waar de voertuigen niet kunnen komen. De naam van het team zegt het al, het is voornamelijk handwerk. De kosten hiervan worden geraamd op € 550.000.

Tot slot zouden we meer moeten investeren op de inzet van burgers en bedrijven bij natuurbranden, de kosten voor de coördinatie hiervan begroten wij op € 60.000.

De totale geschatte kosten uitzet komt daarmee uit op € 730.000.

2. Gedragsbeïnvloeding

Uit onderzoek van Brandweer Nederland blijkt dat menselijk gedrag nog altijd de belangrijkste oorzaak is van het ontstaan van brand. Nieuwe risico's zoals accu's, energiedragers en veranderende woonvormen versterken de noodzaak om doelgroepen effectief te bereiken en gedrag te beïnvloeden.

Veiligheidsregio's om ons heen hebben de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in professionele capaciteit om bewustwording rond brandveiligheid te vergroten. Uit de benchmark van bureau Berenschot van begin 2025 blijkt dat VRD hierin aanzienlijk achterblijft. De huidige inzet bestaat vooral uit voorlichting op basisscholen, uitgevoerd door vrijwilligers. Dat levert waardevolle maatschappelijke verbinding op, maar biedt onvoldoende mogelijkheden om strategisch, doelgroepgericht gedragsbeïnvloeding vorm te geven.

Om gedragsbeïnvloeding te professionaliseren en een structurele impuls te geven, is het wenselijk om een klein maar deskundig team op te zetten, bestaande uit gedragsdeskundigen en communicatiemedewerkers met expertise in risicocommunicatie.

Om op een vergelijkbaar niveau te komen met andere veiligheidsregio's op het gebied van beïnvloeding van brandveiligheid, is een investering van 4 fte noodzakelijk. De geschatte kosten hiervan worden begroot op € 480.000.

3. Professioneel robotiseren van Incidentbestrijding (innovatie)

De inzet van bijvoorbeeld drones, sensoren en andere technologie verandert de manier waarop incidentbestrijding wordt uitgevoerd. Het werk wordt niet anders in doelstelling, wel in de middelen die beschikbaar komen. Technologie biedt kansen voor een veiligere en effectievere brandweer.

Voor het invoeren van nieuwe technologie volgens het principe nieuw voor oud (gericht op veiliger en effectiever optreden) is een transitiebudget van € 500.000 nodig. Voor de dekking van deze eenmalige kosten wordt in eerste instantie een beroep gedaan op de reserves.

De totale investering in het beheersen van de veranderende risico's en daarmee op de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage komt hiermee uit op € 1.210.000.

	Totaal
Beheersing van natuurbrandrisico	120.000
Bestrijding van natuurbranden	610.000
Brandveiligheid	480.000
Professionaliseren en robotiseren van incidentbestrijding	-
Totaal	1.210.000

3. Uitkomst financieel meerjarenperspectief

De financiële vertaling van het meerjarenperspectief (2027 tot en met 2030) leidt in 2030 tot een jaarlijkse toename van de gemeentelijke bijdrage afgerond met € 3,5 miljoen. Dit betreft de extra investering naast de autonome groei van de gemeentelijke bijdrage met loon- en prijscompensatie en de reparatie van de door het Rijk opgelegde 10% korting op de BDUR.

Samen met de toename van de gemeentelijke bijdrage voor het Uniform kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB) van € 475.000, zoals behandeld in het AB van 18 februari 2026 en ter besluitvorming in het AB van 8 april 2026, leidt dit in totaliteit afgerond tot een toename van de gemeentelijke bijdrage van € 4,0 miljoen.

Voorgesteld wordt om de benodigde investering in het UKB te spreiden over de jaren 2027 en 2028 en de investering in Brandweezorg te spreiden over de begrotingsjaren 2027 tot en met 2030. Dit betekent naast de autonome groei, een jaarlijkse toename van de gemeentelijke bijdrage met een bedrag van € 1,2 miljoen in de jaren 2027 en 2028 en voor de jaren 2029 en 2030 een bedrag van € 0,8 miljoen.

De financiële uitgangspunten zijn samengevat in onderstaande tabel en grafiek.

	2026	2027	2028	2029	2030
Loon- en Prijscompensatie		1.410.000	1.360.000	1.243.000	1.285.000
Reparatie bezuiniging Rijksbijdrage BDUR		790.000			
Impuls brandweezorg		1.200.000	1.200.000	723.000	800.000
Op peil brengen kapitaalslasten		60.000	60.000		
Gemeentelijke bijdrage	34.411.000	37.871.000	40.491.000	42.457.000	44.542.000

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

